

Leefmilieukwaliteit Genk-Zuid

Er zijn in de regio Genk-Zuid heel wat signalen die aangeven dat de bevolking zich zorgen maakt over hun gezondheid. De vele persberichten, de vragen die gesteld worden aan de Stadsdiensten en de lokale artsen naar aanleiding van de reeds in het verleden gemeten overschrijdingen van gezondheidsrichtwaarden voor zware metalen, getuigen hiervan.

De Vlaamse Milieumaatschappij beheert in deze regio enkele meetposten, welke specifiek tot doel hebben de concentraties aan zware metalen in de omgeving in kaart te brengen en op te volgen. Regelmatig worden nieuwe meetgegevens bekend gemaakt. Aan de hand van deze gegevens heeft de afdeling Toezicht Volksgezondheid de gezondheidsrisico's ingeschat.

Bart Bautmans
Agentschap Zorg en Gezondheid - Afdeling Toezicht Volksgezondheid

Gezondheidseffectscreening

1. identificatie van de relevante wijzigingen in het milieu;
2. beschrijving van het studiegebied (fysisch, geografisch, historisch, ...) en van de populatie;
3. identificatie en kwantificatie van blootstelling en belasting;
4. identificatie van de relevante gezondheidseffecten in de bestudeerde populatie;
5. bespreking van de te verwachten gevolgen voor de gezondheid van de populatie in kwestie plus voorstelling van milderende maatregelen.

Halfjaarlijks zal deze screening een 'update' krijgen. Zo komt men tot een dynamische rapportage; een gezondheidsrisicoanalyse die evolueert in de tijd, gebaseerd op de meest actuele 'milieu en gezondheid' dataset.

Conclusies

De conclusies van de huidige versie van het rapport waren veelzeggend:

In en om het industriegebied Genk-Zuid werden sinds april 2006 een aantal bijkomende meetposten opgestart die tot doel hebben om te meten hoeveel zware metalen er in de lucht aanwezig zijn. Deze metingen gaan voort op de meetcampagnes die reeds uitgevoerd werden sinds 2003. In de milieuproblematiek te Genk-Zuid verdienen kinderen als meest gevoelige groep extra aandacht. Daarom werd in basisschool 'De Sleutel', in de onmiddellijke nabijheid van het staalverwerkend bedrijf Ugine & ALZ, een extra meetcampagne opgestart in opdracht van de VMM, uitgevoerd door VITO. Er werden metingen uitgevoerd op de speelplaats en binnen in de school.

Louter volksgezondheidskundig is de milieukwaliteit in en rond het industriegebied Genk-Zuid verre van ideaal. Het gaat om een vrij groot industriegebied met op relatief korte afstand enkele dichtbevolkte wijken. Vooral de wijk Sledderlo, gelegen in de overheersende wind komende van het industriegebied, wordt bewoond door een sociaal gevoelige bevolking met heel wat kinderen. Kinderen zijn, zeker voor wat betreft milieudruk, gezondheidskundig een zeer gevoelige groep.

De bezorgdheid voor de gezondheid gaat vooral uit naar de metalen chroom (Cr) en nikkel (Ni) in fijn stof (PM10). Vanuit de respectievelijke meetwaarden werd de orale, de inhalatoire en de totale blootstelling bepaald voor kinderen met een leeftijd van 1 tot 6 jaar. De bekomen getallen worden vergeleken met de gezondheidskundige advieswaarden en normen. Dit geeft de volgende conclusies naar gezondheid:

- Voor nikkel genereert vooral de inhalatoire opname gezondheidsrisico's. Nikkel komt in het milieu voor onder verschillende vormen. In Genk-Zuid komen vooral de onoplosbare vormen veel voor (ongeveer 60 %); net deze blijven lang aanwezig in de longen, daar waar de oplosbare vormen vrij snel uit het lichaam afgevoerd worden. Meer dan 95% van de nikkelsamenstelling omvat de bewezen kankerverwekkende vormen (IARC klasse 1).
- Chroom komt in het milieu voor onder 2 vormen: zeswaardig en driewaardig. Ook voor chroom genereert vooral de

inhalatoire opname gezondheidsrisico's. Zeswaardig chroom vormt hier veruit de meest giftige component. In Genk-Zuid is echter de samenstelling van chroom in zijn 2 vormen niet gekend. Om dit te kennen moeten zeer gespecialiseerde labo's aangesproken worden.

- Het 'extra' kankerrisico per leven ten gevolge van de huidige blootstelling aan nikkel ter hoogte van de speelkoer van de basisschool 'De Sleutel' bedraagt 1,9 op 100.000 blootgestelde personen; 3,5 op 100.000 aan de Oosterring. Voor chroom bedraagt dit 6,4 op 100.000 blootgestelde personen respectievelijk 9,4 op 100.000 (indien 1% zeswaardig chroom) of 4 op 10.000 respectievelijk 5,9 op 10.000 (indien 6,3 % zeswaardig chroom). Dit kankerrisico is gezondheidskundig niet verwaarloosbaar en dient maatschappelijk afgewogen te worden. In het geval van 6,3 % zeswaardig chroom is het echter onaanvaardbaar. Of er 6,3 % zeswaardig chroom voorkomt is echter niet geweten; deze aanname is gebaseerd uit gegevens uit de literatuur.

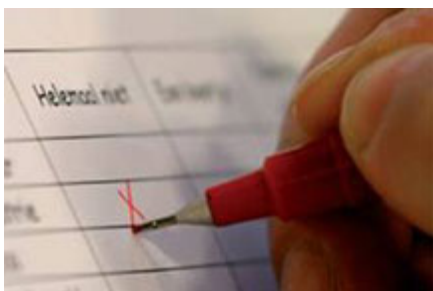
Eén extra geval van kanker door een levenslange blootstelling aan een milieupolluent per 1 op 1 miljoen blootgestelden wordt maatschappelijk aanvaard als gezondheidskundig verwaarloosbaar; één extra geval op honderdduizend is gezondheidskundig niet verwaarloosbaar, maar eventueel wel maatschappelijk aanvaardbaar mits een beleidsmatige afweging; één extra geval op tienduizend is maatschappelijk onaanvaardbaar buiten de arbeidssituatie.

Zowel voor nikkel als chroom, apart, bestaat er een pertinent en gezondheidskundig onaanvaardbaar risico ten gevolge van de huidige milieublootstelling. Deze conclusie wordt bekomen rekening houdende met totale inname, zowel oraal als inhalatoir, van nikkel en chroom. Het risico houdt vooral longkanker en nierschade in.

Vanuit gezondheidskundig standpunt wordt aanbevolen de bron aan te pakken op relatief korte termijn. Er dient een gezondheidskundig relevante reductie gerealiseerd te worden van de niet-geleide emissies van zware metalen op fijn stof bij Uginé & ALZ. De afdeling Milieuspectie heeft in overleg met het betrokken bedrijf een actieplan voor de bronsanering opgesteld; dit is momenteel in uitvoering. Op de periode tot succes van de bronaanpak te overbruggen, worden in overleg met de betrokken actoren op korte termijn een aantal blootstelling reducerende maatregelen uitgevoerd.

Zowel de meetresultaten als de resultaten van de risicoanalyse zijn raadpleegbaar via het internet: www.vmm.be en www.zorg-en-gezondheid.be.

milieugezondheidsenquête

Naast het milieuspoor is er ook aandacht voor het gezondheidsspoor. Dit kent uitwerking onder de vorm van een milieugezondheidsenquête. Deze gaat verder dan alleen nikkel en chroom; ze kan de woonsituatie, kwaliteit van leven, en dergelijke, ... kortom de ervaren milieuhinder van de lokale bevolking in kaart brengen. Deze gegevens worden vergeleken met een referentiegebied. Hieruit tracht men beleidsturende informatie en een cijfermatige onderbouwing van het gezondheidsspoor van de gezondheidsrisicoanalyse te verkrijgen. Het resultaat, verwacht voor midden december 2007, moet nuttige informatie leveren voor de verdere aanpak van het probleem door de overheid.

De bevolking is ongerust, er rijzen gezondheidsvragen. Daarom werd in 2006 de stuurgroep "leefmilieukwaliteit Genk-Zuid" opgericht, waaraan twee deelwerkgroepen (milieu en gezondheid) werden gekoppeld. Deze stuurgroep volgt zowel de milieukundige als gezondheidskundige evolutie in de regio op en geeft advies over het te voeren beleid. De stuurgroep bevat vertegenwoordigers van beide Vlaamse kabinetten Volksgezondheid en Leefmilieu, de afdelingen Milieuspectie en Milieuvergunningen en de diensten Lucht en Klimaat en Milieu & Gezondheid van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, de Vlaamse Milieumaatschappij, de gemeenten Diepenbeek en Zutendaal, de Steden Genk en Bilzen, de provinciale overheid, de afdeling Toezicht Volksgezondheid en de medisch milieukundige bij de LOGO's, ...

Nieuwsbrief

- [Inhoud](#)
- [De Ministers](#)
- [Biomonitoring te Europa](#)
- [Fasenplan](#)
- [Genk-Zuid](#)
- [Pesticiden en de mens](#)
- [Stook je gezondheid niet op](#)

- [Nieuwsbrief](#)
- [Archief](#)
- [De Sneeuwbal](#)

- [Inschrijven](#)
- [Auteursrichtlijnen](#)
- [Redactie](#)

© Copyright 2007 Steunpunt Milieu en Gezondheid